

5. De Bijbel gaat open



DOELSTELLINGEN

- De kinderen ontdekken dat er van de Bijbel verschillende versies en vertalingen bestaan.
- De kinderen ontdekken dat de Bijbel uit meerdere boeken bestaat.
- De kinderen maken kennis met verschillende soorten Bijbelboeken en met de Bijbelboeken zelf.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

Deze bijeenkomst gaat over de Bijbel. De kinderen maken kennis met het boek, om te beginnen gewoon door het te pakken en erin te bladeren. De kinderen gaan actief met de Bijbel aan de slag. Zo gaat de Bijbel steeds iets verder voor hen open.

Het woord 'bijbel' komt van het Griekse woord *biblia*, dat 'boeken' of 'geschriften' betekent. *Biblia* is het meervoud van *biblion*, dat oorspronkelijk 'papyrusje' betekende en later werd gebruikt als aanduiding voor een boek. De oorsprong van het woord 'bijbel' hangt ook samen met de naam van de stad Byblos (in het huidige Libanon), waar vroeger veel christelijke geschriften werden overgeschreven.

De Bijbel is een bundeling van een groot aantal boeken die zijn geschreven over een periode van honderden jaren, in de tijd van het oude Israël en in het vroege christendom. De oudste schriftelijke overleveringen in de Bijbel reiken terug tot de achtste eeuw voor Christus. De jongste geschriften zijn waarschijnlijk geschreven aan het begin van de tweede eeuw na Christus.

Het eerste gedeelte van de Bijbel, het Oude Testament, bestaat uit boeken uit de tijd van het oude Israël. Ze zijn geschreven in het Hebreeuws, met uitzondering van enkele passages in het Aramees. Voor joden vormen deze boeken (in een andere volgorde) samen de *Tenach*. Aan het einde van de eerste eeuw na Christus is vastgelegd welke boeken tot deze 'joodse Bijbel' behoren. De *Tenach* bestaat uit 39 boeken in drie 'secties': de *Tora* ('de Wet'), de *Neviim* ('Profeten') en de *Ketoeviim* ('Geschriften').

In de christelijke traditie worden deze boeken samen het Oude Testament genoemd. Deze aanduiding werd bedacht in de tijd van de vroege kerk om aan te geven dat deze boeken hoorden bij de eerste periode van de heilsgeschiedenis van God en mensen (de tijd vóór de komst van Jezus). Evenals de *Tenach* begint het Oude Testament met de vijf boeken die samen 'de Wet' vormen. Deze boeken bevatten de verhalen over de oergeschiedenis van de mensheid, de verhalen over het ontstaan van het volk Israël en de wetten (de leefregels die God aan Israël heeft gegeven). Daarna wijkt de volgorde af: na 'de Wet' volgen de historische boeken, waarin de verdere geschiedenis van Israël en Juda wordt verteld, en een vijftal poëtische boeken. De boeken door en over de profeten sluiten het Oude Testament af.

In het tweede gedeelte van de Bijbel, het Nieuwe Testament, staat Jezus Christus centraal. Hij vormt het hart van het christendom. Christenen geloven dat met Zijn komst de geschiedenis een keer heeft genomen: God is een nieuwe relatie met de mensheid aangegaan.

In de loop van de tweede en derde eeuw kwam vast te liggen welke boeken tot het Nieuwe Testament behoren. Het Nieuwe Testament bestaat uit boeken die door de eerste generaties christenen zijn geschreven, tussen ongeveer 50 en 130 na Christus. Ze zijn geschreven in 'alledaags' Grieks (koinè). Het Nieuwe Testament bestaat uit 27 boeken: de evangeliën, een aantal brieven en twee 'losse' boeken (De Handelingen van de Apostelen en Openbaring van Johannes). Het woord 'evangelie' betekent 'goede boodschap'. De vier evangeliën (Matteüs, Marcus, Lucas en Johannes) bevatten de verhalen over Jezus Christus. Elk evangelie vertelt op eigen wijze over het leven en de leer van Jezus en over Zijn opstanding uit de dood – het hoogtepunt in elk evangelie.



VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Wat heb je met de Bijbel? Wat voor boek is het voor jou?
- Welke herinneringen heb je aan het gebruik van de Bijbel in je eigen jeugd? Zijn dit goede herinneringen?

- Hoe gebruik je de Bijbel nu?
- Welk verhaal uit de Bijbel spreekt je aan? Hoe zou je dat kunnen gebruiken voor de opening van deze bijeenkomst?

Praktische voorbereiding

Geef de kinderen zo mogelijk een kopie van werkblad 5.1 mee vóór de eerste bijeenkomst. Vraag hun dan om het in te vullen met hun ouders of verzorgers. De opdracht staat op het werkblad. Het ingevulde werkblad zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen. Vraag de kinderen om dan ook twee bijbels mee te nemen: een kinderbijbel en een 'gewone' bijbel (ook dit staat op het werkblad).

Het is echter ook mogelijk om het werkblad gewoon te laten invullen tijdens het programma (zie *Opening & Verkenning*). Zorg dan zelf voor verschillende soorten bijbels, zoals diverse kinderbijbels, een jongerenbijbel en verschillende bijbelvertalingen (bijvoorbeeld de Groot Nieuws Bijbel). Kijk eens in de ruimte van de kindernevendienst of in de bibliotheek, of vraag aan de predikant of hij of zij een aantal bijbels zou willen uitlenen.

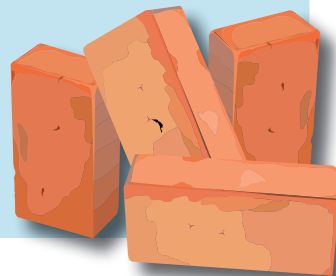
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Kopieën van werkblad 5.1 voor alle kinderen (mogelijk van tevoren meegegeven, zie VOORBEREIDING);
- Pennen;
- Eventueel verschillende soorten bijbels (zie VOORBEREIDING);
- Per twee kinderen een kopie van werkblad 5.2 (in kaartjes geknipt);
- Per vier kinderen een kopie van werkblad 5.3 (in kaartjes geknipt);
- Eventueel een aardigheidje voor de winnaars van het 'wedstrijdje';
- Een kopie van werkblad 5.4;
- Een grote letter A, B en C (uit stevig karton geknipt), die je op een muur kunt plakken.



PROGRAMMA



10-20 minuten

Opening & Verkenning

Heet de kinderen van harte welkom. Als je werkblad 5.1 van tevoren aan de kinderen had meegegeven (zie VOORBEREIDING), vraag hun dan om het ingevulde werkblad en de bijbels die ze hebben meegenomen er even bij te pakken. Had je werkblad 5.1 niet van tevoren uitgedeeld, doe dat dan nu en laat het ter plekke invullen door de kinderen (met behulp van de bijbels die je zelf had meegenomen).

Ga vervolgens met de kinderen in gesprek over wat zij hebben opgeschreven. Wat voor bijbels hebben zij bekeken en uit welke tijd komen die? Houd het kort: het gaat hier slechts om een eerste kennismaking met het thema.

Vertel de kinderen dat het in deze bijeenkomst gaat om een bijzonder, oud boek en dat je daar een verhaal uit wilt voorlezen dat jou aanspreekt. Lees een Bijbelverhaal naar keuze (zie VOORBEREIDING), of lees Lucas 5: 17-26.



30 minuten

Verdieping

Geef de kinderen één of meer van de volgende opdrachten. Leg zo nodig (meer) bijbels op tafel, maar zorg dat het niet onoverzichtelijk wordt voor de kinderen.

- Zoek vijf boeken die naar iemand vernoemd zijn.
- Zoek zo veel mogelijk Bijbelboeken met dezelfde naam.
- Zoek zo veel mogelijk Bijbelboeken die zijn geschreven als een brief.
- Zoek de Bijbelboeken die de naam hebben van een vrouw.

Je kunt de groep eventueel ook verdelen in kleinere groepjes en elk groepje een andere opdracht geven. Maak er dan een wedstrijdje van en moedig de kinderen aan om hun opdracht zo snel mogelijk uit te voeren. Laat de kinderen in ieder geval zo zelfstandig mogelijk aan het werk gaan. Geef hun een paar minuten de tijd. Attendeer hun zo nodig op de inhoudsopgave in de bijbels (zodat ze hun antwoorden sneller kunnen vinden).

Bespreek vervolgens de opdracht(en) met de kinderen. Vraag ook wat hun verder is opgevallen. Dat kunnen kleine dingen zijn, zoals de dikte van de bladzijden of verschillen tussen bijbels (bijvoorbeeld met en zonder plaatjes). Weten ze wat de cijfers tussen de verzen betekenen? Hebben ze al eens eerder door zulke bijbels gebladerd?

Verdeel de groep in tweetallen. Geef ieder tweetal een setje van tien kaartjes met de soorten Bijbelboeken (zie werkblad 5.2). Laat ieder tweetal zo snel mogelijk uitzoeken bij welk testament elk kaartje hoort. De kinderen mogen hierbij een bijbel gebruiken. Maak er eventueel weer een spel van: welk tweetal is het snelst?

Verdeel de groep vervolgens in groepjes van vier. Geef ieder groepje een setje van de 66 kaartjes met de Bijbelboeken (zie werkblad 5.3). Laat ieder groepje zo snel mogelijk uitzoeken bij welk testament elk kaartje hoort. Maar: deze keer mogen de kinderen geen gebruik maken van een bijbel! Ook nu kun je er weer een spel van maken, met eventueel een aardigheidje voor de winnende groep.

Bespreek de opdrachten kort na. Was het moeilijk? Hoe gingen de kinderen te werk? Laat hen dit zo veel mogelijk zelf uitleggen.



10 minuten

Verwerking

Speel met de kinderen de Bijbelquiz (zie werkblad 5.4). De quiz werkt zoals het spel 'Ren je rot'. Zet alle meubels aan de kant en plak een grote A, een grote B en een grote C op de muur. Leg uit dat je een aantal vragen gaat stellen, met steeds drie antwoordmogelijkheden: A, B of C. De kinderen moeten dan meteen naar het antwoord hollen dat volgens hen goed is, van de ene kant van de ruimte naar de andere. Ieder kind dat bij de goede letter staat, krijgt een punt. Houd de vaart er lekker in. Wie heeft uiteindelijk de meeste punten?



5 minuten

Afsluiting

Geef de kinderen tot slot twee vragen mee naar huis voor hun ouders of verzorgers:

- Vind je de Bijbel een bijzonder boek?
- Waarom wel of niet?

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

1. Werkblad 5.1 – Bijbels verzamelen
2. Werkblad 5.2 – Kaartjes soorten Bijbelboeken
3. Werkblad 5.3 – Kaartjes Bijbelboeken
4. Werkblad 5.4 – Bijbelquiz

Werkblad 5.1 – Bijbels verzamelen

OPDRACHT

Vul het volgende schema in. Onder 'opmerkingen' kun je dingen opschrijven die je zijn opgevallen, bijvoorbeeld dat een bepaalde bijbel veel plaatjes heeft of heel groot of klein is. Heb je dit werkblad van tevoren gekregen? Ga dan samen met je ouders op zoek naar verschillende bijbels. Je kunt thuis zoeken, maar bijvoorbeeld ook in de bibliotheek, op school, in de kerk, in de boekhandel of bij je grootouders.

1. NAAM VAN DE BIJBEL	UITGEVER	UIT WELK JAAR?	AANTAL PAGINA'S
_____	_____	_____	_____
OPMERKING _____			
2. NAAM VAN DE BIJBEL	UITGEVER	UIT WELK JAAR?	AANTAL PAGINA'S
_____	_____	_____	_____
OPMERKING _____			
3. NAAM VAN DE BIJBEL	UITGEVER	UIT WELK JAAR?	AANTAL PAGINA'S
_____	_____	_____	_____
OPMERKING _____			
4. NAAM VAN DE BIJBEL	UITGEVER	UIT WELK JAAR?	AANTAL PAGINA'S
_____	_____	_____	_____
OPMERKING _____			
5. NAAM VAN DE BIJBEL	UITGEVER	UIT WELK JAAR?	AANTAL PAGINA'S
_____	_____	_____	_____
OPMERKING _____			
6. NAAM VAN DE BIJBEL	UITGEVER	UIT WELK JAAR?	AANTAL PAGINA'S
_____	_____	_____	_____
OPMERKING _____			

Heb je dit werkblad van tevoren gekregen? Vergeet dan niet om je ingevulde blad mee te nemen naar de bijeenkomst! Neem dan ook twee bijbels mee: een kinderbijbel en een gewone bijbel. Let op: je hoeft dus niet *alle* bijbels die je hebt gevonden mee te nemen.

Werkblad 5.2 – Kaartjes soorten bijbelboeken

OUDE TESTAMENT	NIEUWE TESTAMENT
WET	EVANGELIËN
HISTORISCHE BOEKEN	HANDELINGEN
POËTISCHE BOEKEN	BRIEVEN
PROFETEN	OPENBARING

Werkblad 5.3 – Kaartjes bijbelboeken

GENESIS	EXODUS	LEVITICUS	NUMERI
DEUTERONOMIUM	JOZUA	RICHTEREN	RUTH
1 SAMUEL	2 SAMUEL	1 KONINGEN	2 KONINGEN
1 KRONIEKEN	2 KRONIEKEN	EZRA	NEHEMIA
ESTER	JOB	PSALMEN	SPREUKEN
PREDIKER	HOOGLIED	JESAJA	JEREMIA
KLAAGLIEDEREN	EZECHIËL	DANIËL	HOSEA
JOËL	AMOS	OBADJA	JONA
MICHA	NAHUM	HABAKUK	SEFANJA
HAGGAI	ZACHARIA	MALEACHI	MATTËUS
MARCUS	LUCAS	JOHANNES	HANDELINGEN
ROMEINEN	1 KORINTIËRS	2 KORINTIËRS	GALATEN
EFEZIËRS	FILIPPENZEN	KOLOSSENZEN	1 TESSALONICENZEN
2 TESSALONICENZEN	1 TIMOTËUS	2 TIMOTËUS	TITUS
FILEMON	HEBREEËN	JAKOBUS	1 PETRUS
2 PETRUS	1 JOHANNES	2 JOHANNES	3 JOHANNES
JUDAS	OPENBARING		

Werkblad 5.4 – Bijbelquiz

1. Naar welke persoon is *geen* Bijbelboek vernoemd?

- A Ester
- B Ruth
- C Jozef**

2. Welke soort Bijbelboeken staat in het Nieuwe Testament?

- A profeten
- B evangeliën**
- C de Wet

3. Welk Bijbelboek hoort *niet* in dit rijtje thuis?

- A Ester (andere twee zijn profeten)**
- B Jesaja
- C Jeremia

4. Welke apostel heeft brieven geschreven?

- A Judas
- B Lucas
- C Johannes**

5. Welk rijtje is juist?

- A Matteüs – Marcus – Lucas – Johannes**
- B Lucas – Petrus – Matteüs – Johannes
- C Lucas – Petrus – Johannes – Paulus

6. Welk Bijbelboek staat in 'de Wet'?

- A Koningen
- B Genesis**
- C Kronieken

7. Welk boek hoort bij de profeten?

- A Ruth
- B Daniël**
- C Openbaring

8. Wat is het laatste boek van de Bijbel?

- A Openbaring**
- B Johannes
- C Petrus

9. Hoeveel evangeliën zijn er?

- A twee
- B vier**
- C zes

10. Van welke soort zijn er de meeste Bijbelboeken?

- A profeten
- B brieven (21)**
- C historische boeken

11. Wat is *geen* soort Bijbelboeken?

- A historische boeken
- B profeten
- C romantische boeken**

12. Wat is de goede volgorde van de boeken van 'de Wet'?

- A Genesis – Exodus – Leviticus – Numeri – Deuteronomium**
- B Deuteronomium – Numeri – Leviticus – Genesis – Exodus
- C Genesis – Exodus – Deuteronomium – Leviticus – Numeri

13. Wie hoort er in dit rijtje niet thuis?

- A Zacharias
- B Johannes
- C Jakob (geen bijbelboek)**

14. Welk Bijbelboek staat in het Oude Testament?

- A Romeinen
- B Koningen**
- C Galaten

15. Wie heeft het boek Klaagliederen geschreven?

- A Job
- B Paulus
- C Jeremia**

16. Hoeveel Historische boeken zijn er?

- A vijf
- B twaalf**
- C twintig